

'Wat is onze verantwoordelijkheid hier op aarde?'

Marianne Thieme over geloof en idealen

Al op jonge leeftijd is Marianne Thieme overtuigd dierenbeschermster. Haar ouders wijzen haar op het wonder van de natuur en de verantwoordelijkheid die wij daarvoor dragen. Ze ontwikkelt een sterk rechtvaardigheidsgevoel en besluit dat haar idealen niet langer verenigbaar zijn met de koers van de Rooms-Katholieke Kerk.

Nadine Huiskes

Thieme groeit op in een liberaal katholiek gezin en wordt zich steeds meer bewust van diverse dieronvriendelijke praktijken binnen de Rooms-Katholieke Kerk, zoals het inzegenen van stierengevechten en het opdragen van de Sint-Hubertusmis aan de jacht. 'Daardoor dacht ik: ik wil helemaal niets meer met die kerk te maken hebben, maar ik heb niet het geloof opzigezet.' Door de jaren heen ontstaat de behoefte zich aan te sluiten bij een geloofsgenootschap van gelijkgestemden. In 2006 komt ze in aanraking met de Zevendedagsadventisten, waar rentmeesterschap volgens haar een echt betekenisvolle invulling krijgt. 'Je neemt niet meer dan je nodig hebt, zo'n levenshouding. Veel adventisten zijn ook vegetariër of veganist.' Ook op een ander vlak verkiest ze haar nieuwe kerk boven de Rooms-Katholieke. 'Ik had een sterke aversie tegen het top-down denken in de Rooms-Katholieke Kerk en het principe dat de paus onfeilbaar is. Wat ik heel prettig vind aan de Zevendedagsadventisten is de vrijheid om zelf na te denken en keuzes te maken.' Met de Partij voor de Dieren zet ze zich in voor de meest complexe uitdaging van de 21e eeuw: een duurzame we-

reld. Ze omschrijft zichzelf als optimistisch leider van een verzetsbeweging. In de Tweede Kamer overheerst volgens haar het mens-centrale denken. 'In die context zijn wij de aanklager en aanjager, die ook de partijen met de goede bedoelingen wijst op hun verantwoordelijkheid om niet aan te schuiven bij het instrumentele politieke bedrijf. Wij zijn de PvdD mede-begonnen omdat we zagen dat GroenLinks steeds meer een compromisbereide partij werd en de SP ook. Ik ben blij dat sinds wij in de Kamer zitten, partijen zich genooddaakt voelen om wat meer op hun grondbeginselen terug te vallen, om te kijken: waarom zijn wij hier ook alweer?'

Superieur

Volgens Thieme is dit één van de belangrijkste vragen die we ons moeten stellen: met welk doel en met welke verantwoordelijkheid zijn wij hier op aarde? Ook hier komt haar positieve inslag naar voren. 'Ik denk dat elke levensbeschouwing - of je nu atheïst of humanist bent, of je gelooft in God - in de kern draait om de oproep om geen schade toe te brengen aan de ander. Als je gelooft dat alles door toeval is ontstaan, of door een oerkrak, en dat wij allemaal dieren zijn, dan zou je je moeten afvragen: waarom zouden mensen zich dan superieur moeten voelen aan andere wezens? Maar als je gelooft in een schepper en de verantwoordelijkheid die je als mens daardoor draagt, ook dan heb je die opdracht om zorgvuldig om te gaan met dat wat gecreëerd is. Vrijwel alle geschriften, of dat nu de Bijbel, de Koran, of humanistische teksten zijn, hebben de oproep om voorbij je primaire belangen te kijken.'

Waarom zijn deze principes dan soms zo ver te zoeken? 'Dat heeft te maken met het feit dat wij in een economisch systeem zitten waarbij hele andere waarden voorop worden gesteld. Waardoor je misschien wel de normen en waarden hebt van geen schade toebrengen, maar dat je toch meegezogen wordt in een systeem dat juist de korte termijn belangen van de westerse mens voorop stelt. Dat systeem perverteert idealen en perverteert het geweten.'

Thieme legt onomwonden de vinger op de zere plek. 'Iedereen voelt wel in zich dat het ten koste gaat van iets buiten zichzelf. Vervolgens komt er een soort struisvogelpolitiek: ik wil het niet weten. Of er komt een machteloozheidsgevoel: ik ben maar een klein mens, ik kan er geen verandering in bewerkstelligen. Of je gaat je gevoel van rechtvaardigheid kapot rationaliseren. Je gaat rechtvaardigen waarom het nu eenmaal zo is, recht praten wat krom is, en dat mede in stand houden. Dit soort mechanismen worden vaak ingegeven door angst en onmacht.'

Hand in eigen boezem

Angst, onmacht en het wegvallen van vertrouwen zijn volgens haar ook de redenen dat zoveel mensen naar populistische partijen trekken. 'Mensen denken: dan is er in ieder geval iemand die namens mij boos is op het establishment. Alleen zijn die mensen daar vaak ook snel weer weg, omdat ze teleurgesteld raken omdat de populisten niet leveren.' Thieme begrijpt dat mensen weggaan bij traditionele politieke partijen. 'Maar wat ze zich moeten aantrekken, is dat er geen fatsoenlijk alternatief geboden wordt. Mensen die kiezen voor de PVV worden weggezet als mensen die niet weten wat goed voor ze is, als dom. Dat vind ik ontzettend slecht om te doen, omdat je de hand in eigen boezem moet steken.' De PvdD profileert zich als duurzaam alternatief voor het establishment én de populistische partijen en ziet het

invoeren van referenda als één van de oplossingen voor de vertrouwensbreuk. De partij zal volgens Thieme niet snel zwichten voor wat zij de *norm van technocratie en compromisisme* noemt. 'Als politicus verantwoordelijkheid dragen voor Nederland wordt enkel ingevuld als deelnemen aan de regering. Dus hebben we te maken met een soort radicaal midden waarin compromisisme heerst: als je maar tot overeenstemming komt, dan ben je zogenaamd constructief en heb je je verantwoordelijkheid genomen. Maar vervolgens vraagt iedereen zich af: waar zijn de idealen nu eigenlijk gebleven?'

Thieme is niet mild over regeringspartijen CDA en ChristenUnie. 'Ik vind het

'Vrijwel alle geschriften roepen op om voorbij je primaire belangen te kijken'

afschuwelijk om te zien hoe het CDA zichzelf nog christelijk durft te noemen vanuit hun rücksichtslose steun aan de bio-industrie, aan de jacht, aan alles wat destructief is. Vanuit het christelijke gedachtegoed van mededogen en verantwoordelijkheid nemen voor de aarde, vind ik het echt onbegrijpelijk dat ze klimaatverandering maar bagatelliseren en de economie vooropstellen. En de ChristenUnie heeft absoluut een groen profiel, maar ze zijn te

behoudend, bang om de koers echt te verleggen. Er mag wat meer moed in die partij komen.' Die moed en het verzet dat daaruit groeit, ziet ze wel onder een kleine maar groeiende groep mensen terugkomen. Ook in Jesse Klaver ziet Thieme voor het eerst sinds lange tijd weer een gelijkgestemde. Iemand die eveneens probeert het discours een nieuwe dimensie te geven. Thieme: 'Politiek bedrijven is niet alleen: ik wil die wet of motie aangenomen hebben. Politiek bedrijven is ook dat je bij andere politieke partijen voor elkaar krijgt dat zij inzien dat de focus op groei van het bruto binnenlands product zorgt voor een uitputting van de aarde en een uitputting van mens en dier.'

Andere mindset

Het gaat om het openstaan voor een andere mindset, in de politiek en als burger. 'Als we op een andere manier gaan kijken naar wat welbevinden en welzijn werkelijk betekenen in onze samenleving, dan ga je andere keuzes maken. Dan komt er oog voor de stemlozen. De dieren staan symbool voor een systeem dat door en door verziekt is, omdat zij altijd de prijs betalen, naast natuurlijk de mensen die het heel erg moeilijk hebben. Maar de dieren merken dat onmiddellijk.' De beweging inspireert om je idealen ook in de praktijk te brengen en om de positieve instelling te hebben dat de eigen keuzes impact hebben. We weten immers wat er gebeurt wanneer massaal gekozen wordt voor een lineair, vervuilend en dieronvriendelijk systeem. Kun je je voorstellen wat er kan gebeuren als die kracht de andere kant wordt omgebogen? ●

Foto: Diana Monkhorst

In Jesse Klaver ziet Thieme voor het eerst in lange tijd een gelijkgestemde